

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	3 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér

parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Péntek, Október 30.

Számadás
a gazda nélkül.

Kolozsvár, okt. 29.

(h.) Kipattant hát végre a nagy titok. A szabadelvűpárt hegye — a kilences-bizottság — megszült a kis egérkét. A katonai programot. S a szabadelvűpárt komolyan belement ennek a programnak a tárgyalásába. Nagy képpel, magas hangon disputálnak azon, hogy a semmit módosítsák-e, vagy sem. Apponyi Albert a nemzet széphangu orátora azt mondja, hogy ez a semmi már úgy is annyira semmi, hogy abból a matematikai törvényei szerint is elvenni már nem lehet.

Am gróf Tisza István jobb matematikus gróf Apponyi Albertnél. Többet is foglalkozott számtani műveletekkel, mint a nemzeti párt hajdani vezére.

Ennélfogva azt mondja: hogy amit a kilences-bizottság megállapított, az valami; kötelessége tehát, hogy ezt a valamit is eltüntesse és ne maradjon meg semmi. Amint méltóztatik látni, itt két homlok-egyenest ellenkező felfogás uralkodik. Vagy legalább is elakarják hitetni velünk, hogy itt valamelyes nemzeti jogokért folyik az adáz harc. Apponyi Albert ismét mint a nemzet vezére állott a homlokterbe, de szinte könyörög, hogy: ugyan hagyjátok meg az eredeti semmit. Ne lökjetek ki a Lloyd-klubból. Ne rántsátok le az elnöksizékéről, ha már miniszteri székbe nem ülhetek. S folyik a komédia. Közel egy hónapig csak kilenc ember járta ezt a komédiát, most már az egész szabadelvűpárt állott oda statisztálni. Alkudoznak: mintha a nemzet megmentendő jogairól lenne szó. S Tisza István és Apponyi Albert közé bedugja böhóc fejét Magyarországnak legnagyobb politikai komédiása Széll Kálmán, aki egyrészt megvédelmezi Tisza Istvánt, másrészt megnyugtatta Apponyi Albert grófot. S a szabadelvűpárt komolyan nézi mindezt. Nagykoru egyének szinte bántó kiskorúsággal várják, hogy mit csinálnak ezek hárman és mohó rajongással bolytognak a fejükkel igenti igent, örökké csak igent...

Hát mi hagyjuk évdni egymással a szabadelvűpárt tagjait és vizsgálgatva a kilences bizottság

végre nyilvánosságra jutott programját, állapítsuk meg, hogy a szabadelvűpártban folyó tülekedés a nemzeti küzdelem nézve abszolút semmi jelentőséggel nem bír. A szabadelvűpárt gazda nélkül csinálja a számadást. A gazda: a nemzet. A nemzet érzeit, vágyait, óhaját, kívánságait pedig a katonai kérdésekben is, a függetlenségi párt képviseli. Vajjon akceptálhatja-e a szabadelvűpárt programját a függetlenségi párt? Vajjon elfogadhatja-e azt a nemzeti küzdelem eredményegyanánt? Vajjon biztosítva vannak-e alkotmányos jogaink akár a módosított, akár a kilences-bizottsági programban? Ha elolvassuk, a semmit mondó diplomáciai stílusnak ezt a diszpéndiáját, ha vizsgáljuk ennek a szemfényvesztésre szánt iratnak tartalmát: a feleletet könnyen megadhatjuk mindeme kérdésekre. A felelet csak az lehet: hogy a küzdelmet most már tovább kell folytatni, végig kell harcolni, mindaddig, míg a nemzeti követelések az egész vonalon nem teljesítenek.

Üres, tartalmatlan szöveccseggel, a nemzetet kielégíteni és az ellenzék lelkiismeretét elaltatni nem lehet. Midőn e sorokat írjuk, nem tudjuk, hogy mit fog határozni hivatalosan a függetlenségi párt mai értekezlete. De bizonyos, hogy az általunk hangoztatott álláspont és a függetlenségi párt határozata között alig lehet eltérés, aminthogy nincs eltérés a nemzet óhaját és az azt képviselő ellenzék követelése között.

A szabadelvűpárt am határozaton bármint is. Még az sem érinteti túlságosan az ellenzék, hogy Apponyi és hívei zsebvégvárják e az újabb inzultusokat, vagy tényleg kilépnek a pártból. Apponyi és hívei meg tudták találni az elhárító pillanatokban, mindig az alapot, melyre reálálva, szembehelyezkedhetnek a nemzettel. Bármint legyen is: e nemzet jogainak birtokosa maga a nemzet. Azt el nem veheti tőle: sem az uralkodó, sem a kamarilla, sem a szabadelvű párt. Ha pedig erre kísérlet történik: akkor még mindig ott van az ellenzék, mely az ilyen kísérleteket megghiúsítani képes, mely a nemzet jogai ellen intézett támadások visszavérésére hivatott és a melynek mindehhez az erőt, a jogot, a hatalmat maga a nemzet szolgáltatja. Ezért

mondjuk, hogy a szabadelvűpárt gazda nélkül csinálja a számadást. Talán örömjongás fog támadni annak nyomában, ha a számadást egymás között elkészítették. De persze az örömjongást el fogja némitani annak átvizsgálása. Mikor az ellenzék visszafogja azt utasítani: mert az a számadás hamisított. Hamisított: mert alkotmányos jogainkat, törvényben biztosított érdekeinket akarja elszakítani. A küzdelem tehát tovább tart. Mert annak elért eredménye, a magyar nemzeti szellem diadala lehet csupán. Ugy: a hogy az egy önálló nemzethez méltó; úgy, a hogy azt az államfenntartó magyar faj megkövetelheti.

Adóbehajtás ingatlanokra, ex-lexben. A budapesti kir. ítélőtábla a napokban két ügyben döntött, bban a fontos kérdésben, hogy a kincstár ebben a törvényen kívüli állapotban kérhet-e akár adó, akár illeték alapján a hátralékosok ellen árverést? A kincstár ugyanis X. Y. ellen 458 K. 38 fill. adóhátralék erejéig kért árverést a budapesti I.—III. ker. kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság előtt. A járásbírósa a kérelmet elutasította, mert sem költségvetési törvény, sem indeminás nincs. Egy másik ügyben a kincstár N. N. ellen 787 K. 50 fill. illeték tőke és jár. iránt kért árverést a budapesti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság előtt, mely a kérelmet szintén elutasította, mert „jelen törvényen kívüli állapotban, a kir. kormány költségvetési törvény, illetve ideiglenes felhatalmazás nélkül kormányoz.” Felfolyamodás folytán, mind a két ügyet a napokban bírálta felül a budapesti kir. tábla, mely az alsóbírósi határozatok megváltoztatása mellett kimondotta, hogy az előterjesztett árverési kérelmeket az állami költségvetési törvény hiánya okából elutasítottnak nem tartja. A kir. tábla indoklásában kiemeli, hogy a telekkönyvi hatóság a vég. törv. 144. §-a alapján, a hozzá beadott árverési kérvény elintézéséig csak az vizsgálhatja meg, hogy az árverési kérvény az említett szakasz első bekezdésében megjelölt 15 nap eltelté után adatott-e be és hogy a kérvény ugyan e szakasz 2-ik bekezdésében kívánt kellekkel el van-e látva, egyéb körülmény megvizsgálásába pedig nem bocsátkozik. Ehhez képest az árverési kérvény az állami költségvetés hiányából el nem utasított. Nem bírálhatjuk felül egyik fórumnak sem az ítéletét, csak a sz. zezekre menő olyan árverési költségek miatt emelünk szót, melyek az árverések meg nem tartása miatt kidobottakká és céltalanokká váltak. Föltevételel jogos tehát a közóhaj, hogy a pénzügyi hatóságok a kért, de meg nem tartott árverések költségeit egyáltalán főse számítsák!

A népszavazás a nép között. Az a bárgyú fogás, amivel a közvélemény felületi és népszavazás útján a kormány-párt hallatlan népszerűségét demonstrálni

ohajtották, csufos kudarcot vallott. Az Atheneumnál nyomott négy rőfös kiáltvány egyik fülén be, a másikon kiment a cimeteknek s míg jó sok hatóság egyszerűen sutba dobta ezt a stupir hülyeséget, addig nem egy községből érdekes hangok hallszanak a nép hangulata iránt. Háromszékvármegye Lemhény községének jegyzője például ezt válaszolta a magát „Országos központi bizottság”-nak nevező bandának:

Hozzám küldött becses felhívásukra sajnálattal kell kijelentem, hogy nálunk — a Székelyföldön — még a rendes követségek alkalmával is csak nehezen lehet választókörzöset összehozni s így még csak halvány reményem sincs ahoz, hogy a tervezett próbaválasztás — jobban mondva politikai nézetnyilvánítás — érdekében a választó közönségnek 2 százaléka is össze lehetne hozni. Am próbálják meg! de földönjáró politikai batalom, még nem született arra, hogy a tervezett próbaválasztást megjeltesse. A felséges nép érzi a csallódások végtelensége miatt elompuult s így elmondhatjuk Dántéval együtt: Lasciate oqui speranzá! Lemhény (Háromszék) 1903. okt. 27. Hazaifias tisztelettel: Szánthó Károly, falusi jegyző.

A politikai válság.

— Expressz kiáltás. —

Budapest, okt. 29.

Beszélgetés Apponyival.

Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke ma délelőtt volt szives lapunk tudósítóját fogadni, a ki megkérdezte, vajjon a gróf elhatározását már ma kifejezésre jut-tatja-e s mi az elhatározása?

— Egyelőre még nem alkothatom meg végleges elhatározásomat — mondta a gróf — mert az természetesen a párt elhatározásától függ. S miután ez még napokig elhúzódhat, addig én sem nyilatkozhatom. Attól függ a magatartásom, vajjon a párt elfogadja-e Tisza módosításait, vagy a kilences bizottság programját teszi magáévá?

— S ha az előbbi eset következik be, kilép kegyelmem uram a pártból?

Apponyi elmosolyodott: — Erre a kérdésre már tegnapi beszédemben elég érthető választ adtam. A képviselőház mai ülésén azért nem vettem részt, mert nem tartottam idomossáknak, hogy addig, míg a párt nem határoz, nyilvánosan szes eljeljek.

A beszélgetés alatt jelen volt Szentiványi Árpád is, a ki éppen vendége volt a grófnak Döbrentei-utcai lakásán.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, okt. 29.

Formális ülés volt ma a képpviselőházban, alig tartott néhány percig. A válság alatt ugyanis az ellenzék reá ut már arra a törvénytelen és alkotmányellenes állapotra, hogy a Felsőház bármely magyar ügyben bécsi tanácskozásait akként rendezze,

hogy döntése előtt befolyásoltatja magát osztrák tanácsosaival s egyik frakciója a Szederkényi vezetés alatt levő függetlenségi párt elhatározta, hogy e miatt összehívattja a képviselőházat, hogy tiltakozását az ország színe előtt kifejezze. Hozzájuk csatlakozott a pártönkivűliek tábora is és beadták a kérvényt a képviselőház összehívására.

Közben vége szakadt ugyan a válságnak, mert Tisza István grófot a Felsőház megbízta a kabinetalakítással, de Tallián Béla, a képviselőház alelnöke a Ház összehívására vonatkozó intézkedést oly gyorsan tette meg, hogy az ország minden részéből feltáviratozott képviselők feljövételét megakadályozni már nem lehetett.

Igy aztán meg kellett tartani az ülést, amely tulajdonképpen az események következtében tárgyalanná vált.

Ennek dacára nagy számmal jöttek össze a képviselők és a politika ez alkalommal künt rekedt a folyosón.

Már kilenc óra után népesedni kezdett a folyosó. Egymás után érkeztek a szabadelvűpárt tagjai s csakhamar élénk nyüzsgés és mozgás váltotta fel a márvány falak közt régóta honoló csendet. Különösen az ó-szabadelvűek vonultak fel nagy számmal, a Tisza gárdájából ugyszólván senki sem hiányzott, ellenben a volt nemzetiek alig mutatkoztak, míg az Andrassy-csoport csaknem teljesen hiányzott.

Az ellenzék sorai már ritkábban voltak képviselve, a Kossuth-pártból alig jöttek el, Kossuth Ferenc, Polónyi Géza, Justh Gyula és a többiek hiányoztak a pártvezetőségéből, csak Polónyi Géza jelent meg; a néppárt Rakovszky Istvánnal élén vonult fel meglehetősen számmal, hogy készen legyen minden eshetőségre, viszont a Ház összehívását kérő Szederkényi-féle párt, valamint az ugynevezett szabad-ellenzék tagjai valamennyien megjelentek.

A beszélgetések gerincét természetesen a szabadelvűpártban a tegnapi nap folyamán történtek képezték.

A Tiszaitak minden ékesszólásukat kifejezték, hogy a szabadelvűpárt huzódó tagjait kapacitálják, különösen a miniszter és államtitkár kandidátusok fejtek ki nagy tevékenységet. Sokan hallgatták a módosításokra felhozott argumentumokat, de a nemzetipártiak egészen távol tartották magukat, ami csak megerősítette azt a feltevést, hogy az a bizonyos hajszál, amely őket még a pártköz köti, nemsokára tényleg elszakad.

Tisza hívei az ellenzékét is próbálták kapacitálni, ám sikertelenül. A néppárt állig begombolkozott, azt sem mondta rá hideg, vagy meleg, a függetlenségek esti értekezletéről beszélgettek, a többieknél pedig kudarcot vallott minden kísérlet.

Egyszerre élénk mozgás keletkezett a jobboldali folyosón, megérkezett Tisza István gróf a deignált miniszterelnök. Vastag gyűrű képződött körülötte, hívei, mint egy testőrgárda állottak körül. Am Tisza tapasztalt politikus. Tudja, hogy most minden pillanat drága, minden percet okosan kell felhasználni. Miért maradjon ő hívei között, a mikor tudja, hogy azokra biztosan számíthat? Ott is hagyta őket és elment kapacitálni.

TÁRCA.

Gyász

a Mátyás-szoborra.

Írta: Felszeghy Dezső.

I.

Földről felszállt a nemzeti hála, Mikor feltekintett a Mátyás szobrára; A magas egekől az Isten is nézte S alkotóját magához idézte.

Világon a Mátyás-szobor gyászba Minden dicő szellem nézi, látja; De nem a gyászt, a műben az égit S örülnek, hogy egygyel többen nézik.

II.

A földről új szellem szállt a magas égbe, Halhatatlan szellem örök fényességbe; S amint átölelt egy főszeeres lélek, Megszólat a szellem: „En fölismerelek!”

Földön álmódóva hősi multban jártam, A föld nagy, hatalmas, — azt mind ott találtam,

A Te fényesedet a lelkem már látta: Ercebe véstem azt fel Mátyás homlokára.

Oh! vezessetek az Ur elébe engem, Végtelen kegyelmét, hogy megköszönhessem; En Mátyás királyom vezess trónuszához, A mi jó Atyánkhoz, mindesszer Urához!

Örök Isten kegyzettel üdvösségét adja És a földről felszállt szellemet fogadja; Int egy anyagnak, „Leszállás a földre, Balzsamot hintesz ott a sajtó sebekre.”

Mese a kis fehér köntösről.

Írta: Pakots József.

I.

Az anyák lázasan szabták, varrták a hófehér apró ruhácskákat. Az egész faluban nagy volt az izgatottság; várták a püspököt. A püspök bérnálni jó.

Az öreg pap a templomot is erősen csinostigatta. Új viaszgyertyákat hozatott a városból, a színes ablakkockákat lemosatta és aranyvirágos vadonatúj terítővel borította el az oltárt.

Az idő rövid volt. A püspök három hét múlva érkezik s az alatt a lelkekben is elő kell készíteni a híveket a nagy napra.

Arokhátán régen nem látták a püspököt. Sajó Gáspár, az egyházi emlékeztető rá, hogy harminc esztendő előtt egy gazdag szentéletű bárónt temettek ott s a beszentelést a püspök végezte. Akkor annyi volt a pap, hogy a hívek kiszorultak a temetőből is. Hanem az más püspök volt. Ezt ő sem ismeri.

A falusi kis házakban pedig serényen dolgoztak a varrók. Az anyák sietve öltöztették a hőszt, patyolat kelméket, melyekből habkőnyű köntösök készültek a leánykák számára, a kik bérnálás szent-ségének fölvétele végett a püspök elé fog-nak járulni.

II.

Polnik a kovács, csufondárosan szólt ki műhelyéből minden áldott nap az arra siető embereknek.

— No, megjött-e már Poncius Pilátus, a püspökököt?

A szentségtelen beszédben a falusiak igen megbotránkoztak.

— Hiszen te is jóhitű ember vagy — mondták — hát miért káromlod az eget?

— Nekem semmi közöm hozzá! — vágta vissza helykén a kovács. — Hallom, aranyos hintóban jön. Ha eltörök a hintó rája, hát megcsinálom neki, akkor lesz közöm hozzá.

Polnik vad, istentelen ember volt. Nem hitt sem Istenben, sem emberben. A hihetlensége jutatta özevgyi sorsra is. A felesége addig sirt-ritt az ura vadsága miatt, míg lassan elpusztult szegény. Polnik még a harangozást sem fizette ki érte. Miért huzták? Ő nem rendelte meg.

A püspök érkezésének híre egészen megvadtította Polnikot. A kis anyátlan ár-vát, nyolc éves leánykáját félholtá verte, mikor ez arra kérte, hogy varrasson neki is fehér köntöst.

— Majd én pénzt adok ki ilyen huncutságokra!

A csöpp Rózsika csöndesen, nagy könnyekkel sirt emiatt. Nem a verés fájt, hanem az, hogy neki nem lesz fehér ruhája. Polnik haragját mintha némileg lecsillapította volna a leányának megfenyítése.

Nem csufondároskodott többet, hanem mogorván, kurta szóval beszélt az emberekkel.

A kis Rózsika pedig szövege bujt el az apja elől. Egész nap a szomszédnál járt, beállított ide is, oda is és karikára nyílt, lázas szemmel nézte a patyolat fehér kis ruhákat, amelyeket jó anyák készítettek az ő gyermekeknek. Csupa csipke és finom kelmé volt valamennyi, könnyű mint a

hab és csillogó tiszta, mint az égből le-esett hó.

— Mi bajod Rózsika? — kérdezték itt is, ott is, az istentelen kovács szegény leánykájától.

De a kis leány nem felelt. Összeszorította az ajkait és sápadtan, remegve bámulta a kis ruhácskákat. A szeméből pedig nagy könnyek omlottak végig az arcán.

A faluban aztán megtudták a kis Rózsika nagy bánatának okát. Az anyák elszönyölködtek miatta és titokban összebeszéltek. Szegények voltak valamennyien és aztán mindeniknek annyi gondja volt a maga gyermekeivel és másokkal is, — de mégis elhatározták, hogy összevarrják Rózsikának azt a kis ruhát, amelyre olyan nagyon vágyik. Az anyák először is együttesen megvásárolták a szövetet és csipkéket, és aztán hozzáfogtak a munkához. Hogy valamennyiüknek része legyen a munkában, mindenki varrt valamit a kis köntösön. És a hogy teltek a napok, Rózsika ruhája mint szebb lett, olyan szép, hogy aki rája nézett, rajta felejtette a szemét.

Persze Rózsikának semmit sem szólt a dologról. Megakarták lepni vele, azt akarták, hogy a sok bánat után annál nagyobb legyen az öröme a szent napon.

Rózsika, amint naponta megfordult a szomszédoknál itt is, ott is látott egy apró kis fehér ruhát, amely szebb volt valamennyinél, szinte repült a sok csipkétől. És ezt a ruhát egyszer itt, egyszer ott látta. A kis fejébe nem fért bele az a különös-ség és most már ha a szomszédoknál járt, csak azt kutatta, hogy hol van az a szép kis köntös, a milyent csak hercegisasszonyok szoktak hordani.

És az anyátlan kis Rózsikát, amig

ezt a kis ruhát nézte, nagy fájdalom töltötte el és hazamenve elbújt az udvar egyik sarkában és sirt, sirt sokáig, szíve szakadtáig.

III.

Megérkezett a nagy nap. Aranyos hintóban sok-sok paplól kísérve jött a püspök s az utcákon, a merre járt zöld galnyakkal hintették tele a földet. És valamennyi házban hófehér ruhába öltöztették a kis lányokat, a hajukat megfésülték és rózsaszín szallagot fűtek beje.

És ekkor a megbeszélés szerint, az anyák kézenfogva leánykáikat, elmentek az istentelen kovácshoz. Az egyik vitte a hófehér ruhácskát, a szepet, a legszebbet és beléptek a kovácshoz.

— Hol van Rózsika? — kérdezték. Polnik a kovács durván rántotta félre a vállát és az ágyra mutatott.

— Ott alszik!

Odaléptek. És Rózsika csakugyan ott aludt kis ágyn, hófehéren, — holtan. Az utolsó éjszaka a nagy keservtől, gyilkos fájdalomtól megszokadt, elkinzött gyöngye szíve.

Az istentelen Polnik nem akarta el-hinni.

— Hazudtok! — kiáltotta és eltaszította az asszonyokat az ágy elől. De aztán le- olt a földre és a fejét beverte az ágy szélébe.

— Gyilkos vagyok, üssetek le! ordította és sirt, mint egy gyerek.

A kis Rózsikát aztán mégis felöltöztették a szép fehér köntösbe és másnap maga a püspök temette el. Polnik, az istentelen kovács pedig alázatosan szeliden megcsókolta a püspök kezét.

Az első, a kit megfogott, Berzevics Albert volt. Karon fogta őt és elvonultak.

— Szegény Wallacsi! jegyezte meg egyik honatya, neked rendeznek most temetést.

És igaz volt. Tiszának sikerült őt meggyőzni a kultuszárcára. Tisza ezután tovább folytatta munkálkodását a kapacitáció terén, mikor pedig a jobboldali folyosón bevezette, ájtott a függetlenségi táborába. Nagy csoport képződött körülötte, amint jött magatartásának irányát és programját vázolta. Élénk eszmecsere támadt aztán e felett, mely mind szenvedélyesebb lett.

— Birálgatók tárgyilagosan a szövegen levő kérdéseket — végezte be Tisza a diskussziót, és ne kössetek belém minden ok nélkül. Különbözően a pártban tegnap tett nyilatkozatomat majd kibővítem itt a Házban, amelyhez majd a ti vitáitok is fog szolgálni elég anyagot.

Ezzel besietett az ülésterembe és elfoglalta képviselői helyét, mert a folyosón az a hír keringett, hogy az ő-szabadelvűek belépésekor nagy óvációban akarják részesíteni.

— Nem jó előre inni a medve bőrére — jegyezte meg mosolyogva.

A folyosó tovább zajgott, míg egyszerre megszűnt az elnöki csengő.

Lassú hömpölygéssel vonultak be a képviselők a terembe. Az elnöki széket Tallián Béla foglalta el, a miniszteri pirok bársonyszékbe türesem tántogtat, vágyakozón kacscingatva az ő-szabadelvűek felé.

A karzatok telve voltak érdeklődő közönséggel, különösen sok hölgy volt, kiket a napugaras szép idő csalt ki otthonukból. Még egy darabig zsongott a mező, aztán Tallián Béla megnyitotta az ülést.

Szócs Pál felolvassa a folyó hó 3-ikán tartott ülés jegyzőkönyvét, melyet az elnök — minthogy ellene senkinek sem volt kifogása, hitelesített.

Elnök ezután jelenti, hogy a házszabályok 25. §-ában adott jogánál fogva 20 képviselő ülés tartását kérte az elnökségtől. E kérelemnek eleget teendő, hivatott egybe a mai ülés. Jelenti egyúttal a Háznak, hogy ugyanazon husz képviselő a beadott kérvényt visszavonta, ennek következtében felteszi a kérdést, hajlandó-e felfüggeszteni az ülést addig, míg a kormány megalakul?

Általános helyeslés hangzott fel minden oldalról, mire az elnök Tallián azt határozattal kimondta, az ülést berekesztette.

Ülés után a folyosónak még sokáig éppen olyan mozgalmas képe volt, mint annakelőtte.

Ezután érkezett meg Kossuth Ferenc is, akivel Tisza csaknem egy óra hosszat értekezett elvonulva, hogy miket beszélgettek, az majd a függetlenségi párt esti értekezletén fog kitűdni. Kossuth ezután Lengyel Zoltánnal tárgyalott sokáig.

A volt nemzetiek hamar ott hagyták az országházat. A Kontinental-szállóba siettek, melynek étermében 12 órakor értekezletre jönnek össze valamennyien.

Fadrusz János halálához.

Kolozsvár, okt. 29.

Osztatlan gyász és mélyes fájdalom kísérté a férfira délen, művésze dícsőségének tetőpontján, huzamos betegség után és mégis óriási megdöbbenés és meglepetés közepette elhunyt lángeszű Fadrusz János holttestét.

Óriási néptömeg várta a művész temetését, melyre Kolozsvárról a töltőtségek sorában megjelentek: Kolozsvár város köldöttége: Hegedűs Sándor, báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő, dr. Eszterházy László főjegyző, Fekete-Nagy Béla tanácsos, dr. Haller Károly, B. Bak Lajos, Ferenczy Dező, Póder Zsigmond. A kolozsvári tudományegyetem részéről dr. Apáthy István rektor, dr. Vajda Gyula dékán, dr. Haraszthy Gyula egyetemi tanár.

A temetés helyfoglalásról már röviden megemlékeztünk lapunk tegnapi táviratát követően. Most alkalmunk van szó szerint is közölni dr. Apáthy Istvánnak, a kolozsvári egyetem kiváló rektorának szépségesen gazdag beszédét, melyet a ravatalnál tartott. A beszéd a következő:

„A Kolozsvári Tudományegyetem kossuthját hoztam el Néked, doktoraim disze, Fadrusz János! Mi tégedet tudnánk tekintünk épen úgy, mint a hogy Te bizonyára művészek tekintet a valódi tudóst. Hiszen a célnak egy vala, s a szellemi eszközeink is egyeztek. Célnak az igazság s a magyar nemzet dicsősége. Eszközeink a testi és a lelki látás. A művészi igazsághoz úgy jutottál Te is, mint közülnök azok, akiknek megadották a tudományos igazsághoz. A Te igazságod a szép, a miénk a törvény. Ehhez is, ahhoz is csak úgy jut el halandó, ha le tudja hantani a valóságról a látszattól. Valamint igazi tudós sosem maradt meg annál, hogy megállapítsa a külső látszatot, úgy nem maradtál meg Te, igazi művész! a természet utánzatánál. — S midőn a dolgok lelkébe hatoltál, mert magyar szív vezettél, magadnak a magyar nemzet szívéhez is utat nyitottál. S ha jönnék hozzánk ifjak, kiknek agyában a mi tanításunk magjai is termékeny talajra hullanak, ha jönnék hozzánk a magyar tudományba vetett bizalommal: abban is nagy lesz a részed. Mert ki látja Mátyást Kolozsvár terén, az büszke lesz rá, hogy magyar s a tudományban is bizva követ magyar vezetőket. Fadrusz János, doktorunk, hű munkatárs valál s hű munkatárs maradsz továbbra is. Lényed eltört hűveljét ha elviesz közülnök, helyettét ott parancsol, lelkesít a kolozsvári ércikráról. Örökre hát — velünk maradsz, Fadrusz János maradsz.”

A búcsúzó mély hatást tett a jelen-

voltakra, kik között a magyar szellemi élet egész előkelősége megjelent.

A fővárosi művész- és író-körökben s így a budapesti sajtóban is élénk visszhangra lett az eszmé, hogy Fadrusz János halhatatlan emlékét kegyelesek módon örökítse meg a hálás nemzet. — A kolozsvári Mátyás-kingi szobor hű mását tervezik az ország szívében fölláttatni s ezzel együtt impozáns összeget átnyújtani a művész övégyének nemzeti adomány gyantán.

Ó, az elhunyt, nemzetének adta mindent. Művei, e titáni alkotások a mieink. Magyar művek, bennük van a nemzet igazi, hamisítatlan őseje, génusza. Mienk a fény, mely az ő dicsőségéből árad s miénk a büszkeség is, hogy Fadrusz a miénk volt.

Emléke is a miénk. Szívünkbe zárjuk nagyságának és művészetének le nem tűnő ragyogását és hisszük, hogy az a nemes akció, mely vele szemben óhajta leróni a kegyelet adóját: az az igyekezet hatalmas és káprázatos eredménnyel fog zárulni.

Andó Julia bűnpöre.

Negyedik nap.

— *Express tudósítás.* —

Budapest, okt. 29.

Ma végre a pestvidéki bűntető törvényszék befejezte a bizonyítási eljárást és a bíróság az esküdtekhez intézendő kérdéseket szövegezte meg.

A kérdések ezek:

1. Bűnös-e Andó Julia abban, hogy Horváth Kálmán nyugalmazott honvédszadost előre megfontolt szándékkal megölt és kirabolta? (Rablógilykosság.)

2. Bűnös-e Andó Julia abban, hogy Horváth Kálmán szándékosan, de nem előre megfontoltan megölt és kirabolta? (Szándékos emberölés és rablás.)

3. Bűnös-e Andó Julia abban, hogy Szabó Erzsébetet előre megfontolt szándékkal megölt és kirabolta?

4. Bűnös-e Andó Julia abban, hogy Szabó Erzsébetet szándékosan, de nem előre megfontoltan megölt és kirabolta?

5. Vajon Andó Julia akkor, a mikor Horváth szadost megölt és kirabolta, beszámítható állapotban volt-e? Igen, vagy nem?

6. Vajon Andó Julia akkor, a mikor Szabó Erzsébetet megölt és kirabolta, beszámítható állapotban volt-e? Igen, vagy nem?

A kérdések megszövegezése után a pörbeszédre került a sor. Dr. Halász Lajos királyi ügyész vádbeszéde elején élénken világította meg a vádlott Andó Julia lelki világát és azt a kört, a melyben nevelkedett, rámutatott arra, hogy ez a fiatal nő mennyire züllött és mennyire kihalt belőle minden erkölcsi érzés. Majd áttért magára a bűnselekményre; felhívta az esküdteket figyelmét arra, hogy a gylkosságot minden lelkifurdalás és megbánás nélkül a legnagyobb kegyelenséggel hajgotta végre. Azt, hogy Andó Julia a tett elővetésekor nem volt szabad akaratának, elhatározási képességének ura, senki nem állíthatja; az orvosszakértők ér szűnek mondják, különben is a bíróság a tárgyalás folyamán meggyőződhet arról, hogy nem csak tiszta elméjű, hanem okos, éles felfogású leány. Súlyosító körülmény a kegyelenség, a nyelvi gonoszságtól elkövetve és hogy tisztán a birágy, a kapzsiság ösztönözte. Enyhítő körülmény a fiatal kor, a rossz társaság, amelyben élt, a töredelmes beismerés. Kéri az esküdtektől, hogy mondják ki vádlottat bűnösnek a kétféle rablógilykosságban.

Délután a védbeszédre került a sor, míg ítélet valószínűleg csak holnap lesz.

Karácsonyi vásár.

Kolozsvár, okt. 29.

A karácsonyi vásár, iparosaink és pompás eszmére való versenye, ez idén is szaporitani fogja a derek helyi iparosok elismerőinek és pártolóinak számát. Ez évben is december 12-től kezdve december 24-ig tárva lesz a nem nagy reklámmal, de annál több buzgóssággal rendezett kiállítás, melyre a rendezők alábbi felhívást bocsátották ki a város iparosaihoz:

Mindenki előtt ismeretes, hogy a külföld az alkalmi piacokat magának hódította meg s így a karácsonyi piacot is a külföld dominálja. Rengeteg összeg az, a mely a karácsonyi piac alkalmával a külföld zsebébe vándorol, a hazai ipar és az iparosok megmérhetetlen kárára. — Ez ellen tenni minden tényezőnek első és hazafiai kötelessége.

Ennek tudatában határozta el ipartestületünk, hogy f. évben is december hó 12-től december hó 24-ig bezárólag a kolozsvári ipartestület által helyi iparcikkekből rendezett karácsonyi vásár cím alatt vásárt rendez, Kolozsvár sz. kir. város összes iparosainak részvételével, nem zárván ki ebből a testületen kívül álló és hazai iparosokat sem.

Ezen karácsonyi vásár hivatva lesz egyrészt a nagyközönséget meggyőzni arról, hogy a helyi iparosok is tudnak illékes és a mellett praktikus kivitelű s ár tekintetében is versenyképes iparcikkeket előállítani, másrészt pedig, hogy abból a pénzből, melylyel a fogyasztó közönség a külföldnek adózik, egy rész a helyi iparosoknak biztosíthatassék.

Ismerjük a nagy nehézségeket, a melyekkel megküzdünk kell, de a fogyasztó közönségbe vetett bizalmunk s első sorban iparos-társaink jóakarata támogatása erőt s bátorságot nyújt nekünk munkánk keresztül vitelében.

Felhívjuk tehát iparos-társainkat és a hazai iparosokat, hogy a karácsonyi vásárra minél nagyobb számmal jelenkezzenek, még pedig lehetőleg oly iparcikkekkal, melyek a

fentebb említett szempontoknak megfelelőek s ez által a nagyközönség vásárlására számíthatnak.

Az általános és főbb tudnivalókat alább közöljük a vásárra vonatkozó egyéb tudnivalókat pedig esetről-esetre a szerkesztőség szívesége folytán a helyi hírlapokban fogjuk közzé tenni.

Fel tehát Kolozsvár iparosága, mutassuk meg a karácsonyi vásárral, hogy mi nem mint kegyet kérjük a nagyközönség pártolását, hanem olyan versenyképes iparcikkeket készítnék, melyeknek pártolását fogyasztó közönségünk hazafias kötelesség-érzetétől méltán elvárhatjuk. A rendező bizottság nevében: Kolozsvár, 1903. október 19-én. *H. H. József, elnök. Ifj. Jakab Lajos, jegyző.*

Tudnivalók: 1. A karácsonyi vásár megnyílik 1903. december hó 12-én, bezáratik 1903. december 24-én. 2. A vásár helyi hírlapilag fog közzé tétetni. 3. A vásáron részt vehetnek Kolozsvár összes iparosai, a házi iparosok is, de csak kizárólag saját készítményeikkel. 4. A vásáron lehetőleg oly iparcikkekkal kell részt venni, a mely cikkek ajándéknál alkalmasok, sőt kívánatos, hogy a játéktárgyak legyenek legnagyobb mértékben képviselve. A rendező-bizottság előre közzé teszi a hírlapokban, hogy mely tárgyakkal fognak az iparosok részt venni, ami által a közönség előle tájékozott s így vásárlását akkorra tarthatja fenn. E célból kívánatos lenne, hogy a készítmény tárgy rajza vagy leírása a bejelentéssel együtt beküldessék. A tárgyak készítésénél ezeken kívül főszly fektendő:

1. a célszerűségre. 2. a stíluszerűségre. 3. a pontos kivitelre.

5. A bejelentés határideje 1903. nov. 20-ika. A később érkezett bejelentések csak akkor fogadtatnak el, ha hely marad a tárgyak elhelyezésére. A tárgyakat legkésőbb dec. 10-ére kell a vásár helyére szállítani. 6. A vásáron résztvevők kötelesek a tárgyakat maguk beszállítani, ugyisint az elszállítástól is ők kötelesek gondoskodni. 7. A tárgyakat eladás esetén a vevő azonnal elviheti, minthogy a vásár kiállási jelleggel nem bír, de az iparosnak jogában áll azt esetleg pótolni. 8. A tárgyak elárusítását a készítő maga eszközölheti, ha ebből kiadását a rendező bizottsággal jó előre — már a bejelentéssel egyidejűleg közli, egyébként az elárusításról a rendező-bizottság fog gondoskodni. 9. A vásár látogatása díjtalan, amiért a vásáron résztvevők, biztosítás, tisztogatás, világítás és egyéb aprólékos kiadások fedezésére az eladott tárgyak értéke után később megállapítandó százalékos fizetnek, azonban e százalék tiznél (10) több nem lehet.

10. A rendező-bizottság nem csak az elárusítás, de a megrendelést is közvetíti a megrendelési ár később megállapítandó százaléki jutalék felszámítása mellett. E jutalék sem lehet magasabb, mint a megrendelési ár 10%-ka. 11. Az így begyűlt összeg a vásár költségeinek fedezésére szolgál s arra, hogy a rendező bizottság a kiállított tárgyak közül vásárol s az így általa vásárolt tárgyakat kisorsolja s e célra tombolt rendez, a még fenn maradt összeg, mint a vásár alapja a testület által külön fog kezeltetni. 12. Egyebekben az ipartestület titkari hivatala a hivatali órák alatt felvilágosítást nyújt, a fontosabb tudnivalók a helyi lapokban fognak esetről-esetre közzé tétetni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, okt. 30.

— (Személyi hír.) Pap Béla tábornok, a honvédelmi minisztérium hadbiztonsági osztályának főnöke, a kolozsvári 75-ik gyalogdandár volt parancsnoka, a kolozsvári honvédeknél anyagkezelésének felülvizsgálása céljából városunkba érkezett.

— (Az esküdtszéki tárgyalások sorrendje.) A kolozsvári esküdtszék nov. havi tárgyalásainak sorrendje a következő: 1. November 9-én *Herczeg Jenő* főispán részéről és *Dezsy* Zoltán főispán kölcsönös rágalmas és becsületisértéts vétségé ügyében. 2. November 11-én *Moldován Szilveszter*, igaztás vétségé ügyében. 3. November 11-én *Ivánkovits Valér* Gyula, igaztás vétségé ügyében. 4. November 13. *Abudán* Marion, gyújtogatás bűntette ügyében. 5. November 14. *Zacharszky József*, szándékos emberölés bűntettének kísérlete ügyében.

— (Skárlátjárvány Kolozsvárott.) Tegnapi lapunkban megírtuk, hogy az áltami tanítónőképző intézetben is történt skárlátmegbetegedés. Erre vonatkozólag ma két oldalról is kaptunk helyreigazítást. Az első a tanítónőképző helyettes igazgatónőjétől jött, aki tudatja, hogy az intézetben nem több, hanem csupán egy skárlátbetegség fordult elő. Ezt készséggel konstatáljuk, mert hiszen első cikkünkben észrevehettük volt, hogy a többes szám sajátbba volt az említett híriben. — Ugyanerre az ügyre vonatkozólag levelet kaptunk dr. Kozma Endrőtől is, akivel a megbetegedett növendék rokonságban van. Dr. Kozma szintén azt közli velünk, hogy a betegséget az intézeti orvos a z o n n a l felfedezte és a skárlátos növendékett előbb kivételesen elklónítotték és azután szülői kívánságára egy Rákóczy-uti teljesen külön álló villában helyezték el, ahol szülői felügyelete alatt már gyógyulni félben is van. Midőn mindezeket készséggel konstatáljuk, kifejezést adunk azon meggyőződésünknek, hogy a mi akciótunkat senki sem értheti félre. Tisztán a közérdek vezet bennünket, midőn ezt a kérdést állandóan napirenden

tartjuk, mert ha már az illetékes hatóságok bámulatos könnyelműséggel elmulasztják az ily esetben reájuk háruló kötelességtelejesítést; mi figyelmeztetjük legalább a szülőket, hogy azok védekezzenek a járvány ellen, úgy ahogy lehetséges.

— (Halálozás.) Dr. Tutsek Sándor, a kolozsvári ügyvéd ki eme kiváló tagját súlyos csapás érte; anyósa: székelyföldvári Szilágyi Gusztávó születelt Hitzinger Izabella, életének 48 ik évében e hó 28-án elhunyt. A megboldogult hűt te-meteit folyó hó 29-én délután fél 4 órakor helyezték a temető kápolnájából a róm. kath. egyház szertartása szerint a közös sírkerbe, örök nyugalomra.

— (A reformáció emlékünnepe.) A ref. theologia ifjúsága minden évben ünnepeket szokott szentelni a reformáció évfordulója alkalmából. A már egészen megszokott ünnepély azonban ez évben elmarad, minek oka a városban dúló skárlát-járvány, mely éppen a theologia épületéből is elragadta áldozatát egy kis ártatlan leánya személyében. Az ifjúság tehát — a felsőbb-ség helybenhagyásával — ez alkalommal elállt az emlékünnepe megtartásától.

— (A tavalyi zárszámadás.) Kolozsvár város házépénztárának, továbbá a városi tisztviselői nyugdíj-alapnak, a szolgák és egyéb alkalmazottak nyugdíj-alapjának és köztemető-alapnak 1902 évi kezeléséről szerkesztett zárszámadás a városi tanács és a törvényhatósági bizottság által felülvizsgáltatván, a városház, földszint 18. számú szobájában 15 napig közszemlére tették. — Minden adózó és polgárnak joga van azt megtekinteni és észrevételeit a jelzett idő alatt a városi tanács-hoz írásban beadni.

— (Az Egyetemi Körből.) A jog- és államtudományi szakosztály tegnap tartotta alakuló gyűlését a lelkes tagok meglehetősen számú részvétele mellett. A tanári kar részéről Pisztor Mór dekanus buzgó szavai után az Egyetemi Kör h. elnöke Ausch Jenő tartotta megnyitó beszédét. A napirend következő pontját a tisztikar megválasztása képezte. Elnökké a tagok Ausch Jenőt, — alelnökké ifj. Friebeisz Gyulát, titkárrá: Waldmann Gézát választották meg. A gyűlést a dekanus nagyhatású beszéde fejezte be az ifjúság lelkes éljenése között.

— (Orvosi szakülés.) Az „Erdélyi Múzeum-Egylet” orvos-természettudományi szakosztálya ma, pénteken délután 5 órakor a belgyógyászati klinika tantermében Orvosi szakülést tart. Tárgyak: 1. Elfer Aladár dr.: Betegbemutás. 2. Reinhold Béla dr.: A Molisch—Udránszky-féle a-naph-tól-kényszer reakcióról. Ulésein a szakosztály a felolvasások iránt érdeklődő vendégeket is szívesen lát.

— (Verekedő kofák.) Régóta hadi-lában áll egymással a Pata-utca két gyümölcsárny kofája. A tegnap aztán a rendes szóharc után tettlelességre is került a sor a régi ellenségek között. Esőernyővel támadtak egymásra s iszonyú káromkodások között ütlegelték egymást. Az épületek jelenetere sokan előszaladtak a közelben lakók közül s elejét vették még idejekorán a már veszedelmes jellegű verekedésnek. Az egyik kofa Nagy Jüliánna úgy is meglehetősen nagy sérüléseket szenvedett.

— (Száz korona nyugtázása.) A Szent-Antal egyeletnek, a Ferencendiek óvári templomában elhelyezett perselyébe a napokban 100 koronát tartalmazó borítékot tett belé egy ismeretlen. A Szent-Antal egyelet ezután tudatja az illetővel, hogy a száz koronát megkapta s a borítékot jelzett célra fordította.

— (Ismerkedési estély.) Az „Egyetemi Kör” ünnepély- és mulatság rendező-bizottsága tegnapi gyűlésében elhatározta, hogy november 6-án a „Közpartí szálloda” emeleti termében általános ifjúsági ismerkedési estélyt rendez, melyre a Rector és tanárokat is meghívja. Az egyetemi polgárság nagy számmal fog részt venni az estélyen, mely kezdetét 8 órakor veszi.

— (A kolozsvári tanítói kör gyűlése.) Tegnapi délelőtt tartotta meg a kolozsmegegyi a tanítótestület, kolozsvári köré őszi rendes közgyűlést az áltami polgári leányiskola tornacsarnokában. A gyűlést megelőzőleg az ágost. evang. elemi iskolában nyilvános tanús volt. — Ennek végeztével nyitotta meg a köri gyűlést Elő Gyula közs. isk. igazgató jelentésével, melyben a próba tanítását ismertette és méltatta. — Utána Turcsányi Gyula olvasta fel elnöki megnyitót „Idealizmus az iskolában” című gondosan kidolgozott szép értekezését. — Turcsányi után Répdy Dániel lépett a felolvasó asztalhoz. A lengyel iskolai viszonyokat ismertette részletesen. Az eszmékben gazdag értekezésért a kör köszönetet szavazott az előadónak. Ezután a tisztújítás következett. A megjelölt szavazás eredményét képest elnök lett: Krausz Sándor tanítóképezdei tanár, alelnök: Sineky Julia kolozsi áltami tanító, jegyző: Lamann György ev. ref. isk. igazgató. — A lelépett elnöknek Turcsányi Gyulának és a jegyzőnek Hantos Gyulánának, kik több éven át vezették odaadással, önzetlenül a kör ügyeit, a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott. Ezzel a gyűlés véget ért.

— (Az Erdélyrészi Magyar Tisztviselő Egyesület.) szervező bizottság holnap, szombaton délután 5 órakor, a „Közhasznú Szövetkezet” helyiségében, Rózsá-utca 5. a. szám alatt ülést tart, melyre az érdeklődő tisztviselők és utón meghívotnak. Tárgya lesz az ülésnek az aláírt felhívások szövegének megállapítása és a szervezkedés iránti további teendők megbeszélése.

— (Munkaszünet Mindszent ünnepén.) A kolozsvári kis- és középkereskedők társulatának elnöksége tudatja a következőket: Mintán a folyó évben Mindszent ünnepé vasárnapra esik s a vasárnap munkaszünetnek e napon való alkalmazása

tekintetében a helyi lapok egymástól eltérő tudósítást tettek közbe, — a rendőrkapitányi hivataltól ez ügyben közvetlenül nyert utasításként ezuton tisztelettel értesítjük az érdekelte kereskedőket, hogy eme vasárnapon a sároknak országsszerte szokásos földszítésére való tekintettel, csupán virágok, koszorúk, gyertyák, mécsék és sirok díszítéséhez szükséges egyéb tárgyak elárusítása van — egész napon át — megengedve, míg egyéb cikkek árúbabocsátása e napon ugyanazon korlátozás alá esik, mint minden más vasárnapon.

— (Egy ev. ref. „paróchiáról.) A szilgyssomlyói ref. egyházközség nagyhírű lelkésze: Incze Lajos, a vizsnaki egyházközségbe választatván meg, november hó 15-én bucsuzik el szilgyssomlyói hiveitől, kik nagyon sajnálják távozását. Mikép értesítünk, az Incze Lajos távozásával megüresedő lelkesítő állást meghívás útján fogja az egyház betölteni, és pedig Barabás Samut, a magyarláposiak nagytudású, pártatlan buzgóssága és kiváló szónoki tehetséggel megáldott papját hívják meg.

— (Blmaradt ünnepély a skárlát járvány miatt.) Október 31-ét, a reformáció évfordulóját az ev. ref. theologia minden évben nagy ünnepel ülte meg. Az ünnepély ez évben elmarad. Az ifjúság felsőbb jóváhagyása következtében a városunkban dúló skárlát járvány miatt, mely a theologia épületéből is elragadtott egy kis gyermeket, elállt az emlékünnepe megtartásától.

— (Eljegyzés.) Beregszász y László, az Enke főkönyvelője, eljegyezte Vot Margit urólyget, özv. Vogt Árpád né uró leányát, Ar don.

— (Árverés a csere-erdőben.) Kolozsvár szab. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város „Csere” nevű erdejében ennek az évnek tavaszán termelt tölgyfa (mufa) és tölgyfa ágsomos eladásá eljából 1903. év november hó 4. napján délelőtt 9 órakor a helyszínen újabb nyilvános árverés tartatik.

— (Fadrusz lelkiüdvéért.) Tegnapi délelőtt tíz órakor Budapesten a kristinavárosi plebánia templomban gyásziünnepséget volt Fadrusz Jánosnak, az elhunyt nagy szobrásznak lelkiüdvéért. A templomot fekete posztóval vonták be s megtöltötte a templomot a nagy és díszes közönség. A közönség soraiban ott voltak: Kadosa Lippich Elek, Herczeg Ferencz, Rudnay Béla és Tóth István. Az özevgy az első padban ült s az egész szertartás alatt térdelve imádkozott. A misét Rostaházi Kálmán apátlébanos szolgáltatta. A rekvium után az özvegy és családja kihajtatott a kerepesi temetőbe.

— (Blischer József Jubileuma.) Szép ünnepet ütek e hó 26-ikán a nagyszabani tankertülethez tartozó középiskolák tanárai és a főigazgatói székhelyen levő nagyszabani áltami főgimnázium ifjúsága: Blischer József főigazgató 20 éves főigazgatói szolgálatának jubileumát. Nagyszabani város hatósága, a Nagyszabani Magyar Polgári Kör Dal- és Műkedvelő-Társulat mind részt vettek e szép ünnepélyen; képviselve voltak az összes egyházak: római katolikus, evang. református, ágostai evangélikus, görög katolikus egyházaközösségek, esperesi kerület képviselői mind ott voltak az ünnepély gyűlékezeten. A nagyszabani tankertület tanárai 150 arcképpel teljes, díszes, nagyértékű emlékalbumot adtak át a jubilánsnak; Rombauer Emil brassói áltami főreáliskolai igazgató, címz. főigazgató monddott ez alkalommal szép beszédet, míg a nagyszabani áltami főgimnázium ünnepélyén Ferenczy István főnöközte lelkes beszéddel a tanúgy érdemes jubiláns harcosát. A nagyszabani tankertület tanárai fényesen beigazolták ezuttal is, hogy együtt tudnak érezni; vagy alkalmakkor a találó fölmerülhető személyes érzékenységeket háttérbe tudják szorítani s mindezek fölött: megtudják becsülni az érdemes, hazafias, becsületes munkát. S hogy mindezeknek a szép dolgoknak a konstátálása lehetségessé váljon, erre nagy és nemes alkalom gyantán szolgált az Blischer József ünnepeltetése. S alkalom volt még arra is, hogy a nemzetiségek és az államalkotó magyarság közt a békés közöledést elősegítse. Dr. Rosca Eusbbius görög keleti szentszéki tanácsos az ünnepélyt követő diszklamom választékos magyarsággal, ritka hazafias hangon oly szép beszédet mondott, hogy minden jelenlevő igaz lelkesedéssel, türelősséggel kiálthatott rá éjént.

— (Gányverekedés a lóvásártéren.) Csinos kis skandalumot rögöztött tegnap este 7 órakor egy pár sátoros cigány a lóvásártéren. Valami felett összeveszttek. Egy ideig a szokott módon piszkolódtak, átkozódtak, majd furkosaikkal egymást agyba-főbe verték, végre lövedőznél kezdettek revolvereikből. A nagy zajra és lövésekre végre egy rendőr is előérült valahonnan. A cigányok, mikor a rendőrt meglátták felhagytak a verekezésről, összeszedték holmijukat és a széldőzsa minden irányban széjárszaladtak. Így csak egyet, Rostán Gergelyt sikerült nyakonscipnie a gyorskezdő rendőrnök. Ezt aztán elő is állította. A többiek után pedig nyomozást indítottak.

— (Tüz Bánffy-Hunyadon.) Szobátüti ki e hó 28-án este 7 órakor a Bánffy-hunyadi vasúti állomásfőnöknöknek az állomás emeletén levő lakásán. Kis gyermeke az asztalnál játszott, miközben egy őrizetlen pillanatban meglökte az asztalt s az asztalra levő álló lámpa felborult. Csakhamar lángba gyuladt az ágy s egyéb butorzat. Felesége ugyanazon szobában fektött beteg. Nagybőrt szerencsétlenség azonban nem történt, mert idejekorán elfojtották a tüzet. Öltás közben a víz a padlózatán átszivárgott s a szoba alatti állomásfőnöki iroda boltozatja beomlott, elborította az irodát. Jűdéségen kívül itt sem történt komolyabb baj.

— (Párbaj rendőri fedezettel.) Érdekes eset történt a napokban Csanád-Palota községben, ahol most ez ügyben a katonai és polgári hatóságok együttesen vezetik a vizsgálatot. Az esetről az alábbi részleteket közlik velünk: Pár nappal ezelőtt egy este Pálfi Lajos csanádpalotai csendőr betért egy ottani korcsmába, ahol találkoztott Vincze Illés huszárkapitállyal, aki szabadságon volt odahaza. A csendőr és huszár csakhamar megbarátkoztak s az ismeretség kedvéért gyors tempóban fogyasztották az idei karcost. Eközben odavetődött két községi rendőr, akik szintén a hadiaskasztalánál foglaltak helyet. A beszélgetés folyamán szóba került a kardvívás tudománya is. Mind a két fél erősen vitatta, hogy hol tanítják jobban a kardvívást, a csendőröknek-e, vagy pedig a huszároknak. Mindegyik a saját csapattesténél lévő rendszert tartotta jobbnak, amiből éles vitaközlés támadt. Végre is a huszár azzal a kijelentéssel akarta véget szakítani a vitának, hogy hát vivjanak párbajt, ekkor majd kitérünk, ki az ügyesebb vívó. A csendőr elfogadta az ajánlatot, de kikötötte, hogy csak egyforma karddal hajlandó megmérkőzni. Mivel pedig a csendőröknek rövid, a huszárnak pedig hosszú kardja volt, a két rendőrt felajánlotta a kardját, amely elég élesre is volt köszörülve. A csendőr és a huszár a két egyforma karddal kivonult a korcsma udvarára és ott a holdvilág fényében a két rendőrt segédkezetével mellett megkezdtek a vívást. Legelőször a huszár kapott egy vágást és az annyira felizgatta a derék hadfit, hogy megfellebbezett a vívás szabályairól, teljes erővel rontott ellenfelére. Ezt látván a csendőr, szintén komolyabban vette a dolgot s a két fél annyira összedarabolta egymást, hogy alig tudtak elvászorogni a párbaj színeiről s a sok vérvessztéstől mind a kettő összeesett. A két rendőrt ekkor orvosok futottak ki mind a két sérültet bekötözték s most mind a kettő súlyos betegen fekszik. Ez ügyben egy hadbíró és a törvényszék kiküldöttje vezetik a vizsgálatot.

— (Akit az apja helyett halálra ítéltnek.) A fiai öntetelődésének páratlan, sőt merőben hihetetlen példáját jelentik Kiebből. — Az ottani fegyházban 26 év óta szünyölök egy elítélt, valami Burmeister nevű ember, akit most kegyelemből szabadon bocsátottak. Ezzel a megkegyelmezéssel azonban rendkívüli dolog van összefüggésben. Ugy történt a dolog, hogy 1877-ben meggyilkoltak Dálnudorban egy házaspárt. Amikor a gyilkos után kutattak, a nyomok Burmeister lakásába vezettek. Letartóztatták az öreg Burmeister és a fiát s ekkor a fiu kijelentette, hogy ő követte el a tettet. Az esküdtek akkor halálra ítélték a fiut, királyi kegyelemből azonban a halálos ítéletet életfogytiglan tartó fegyházra változtatták. 1896-ban meghalt az apa, erről azonban az elítélt csak most értesült s most bevalotta, hogy nem ő volt a gyilkos, hanem az apja, ő csak magára vállalta, hogy megmentsen az apját. Állítását be is tudja igazolni apjának sajátkezűleg írott vallomással, a mely elrejtve máig is megvan. Az eset természetesen nagy felzúdulást kelt.

— (Gyilkosság a bűntanyán.) Csongrádon véres gyilkosság történt tegnapelőtt éjjel, a mikor mint tudósított írja leoszták Bernát Antal, egy rosszhírű háztulajdonost. Hétfőn este egy csapat duhaj legény tért be Bernát Antal házába, a helyi fővel hangos mulatságot csaptak. A duhaj legények a mulatság hevében táncra perdültek, miközben összeveszték a leányok miatt. A szóváltást csakhamar tetlegesség követte s általános lett a verekezés. Bernát Antal ekkor közbelépett s a veszekedőket kiakarta tenni a házból. Ez a közbelépése azonban véget ért. A veszekedők ugyanis ekkor Bernát ellen fordultak s a kezükben volt késekkel, mivel előbb egymás ellen törtek, most Bernát-ra rontottak, miközben egy Domokos Mihály nevű legény szívesen szarta Bernátot. A megsebesült ember megtántorodott és összeesett. — Ez a nem várt eset nagy riadalmat okozott a házban. Bernát felesége rögtön lezárta a kijáratokat s rendőrkért küldött. A duhajkodók azonban kitörték az ajtót s az udvar kintésén át menekültek el. Mire a rendőrök megérkeztek, a gyilkosok már elmenekültek, a rendőrség pedig Bernátot is halva találta. Még az éjjel összeszedték a gyilkosok nagy részét, köztük Domokos Mihályt is, a ki Bernát megölője volt. Az esetről táviratilag értesítették a szegedi törvényszéket, mely a vizsgálatot elrendelte.

— (Gyilkos merénylet egy körjegyző ellen.) Dicső-Szent-Mártonból írják, hogy ismeretlen egyének kétszer rálöttek Moldován János vörösi körjegyző kocsijára, mely az országúton csendesen haladt. A kocsi négyen ültek. Így szerencsének mondható, hogy csak egy embert, a kocsiszt sebesítette meg a golyó. A merénylet boszu műve. Az ismeretlen tettesek elmenekültek.

x Tánckisakola nyitása. Körutamból hazaérkezvén, téli tanfolyamomat november hó 2-án megnyitom. Jelentkezések, vagy beiratkozások minden időben eszközölhetők lakásomon. (Főter.) Mátyás király-tér 12. sz. II. em. 25. ajtó. Reggel 9 óráig délután 1-ig magánórát is ebevallok. Tisztelettel Major József okl. táncmester.

„Ujság”

ELŐFIZETESI ÁRAK!

Okt.-dec-re 6 kor.

Egy hóra 2 kor.

Mutatvány-számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, pénteken, 1903. okt. 30-án:

Az államtitkár ur.

Vigjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szombaton, okt. 31-én:

Orpheus az alvilágban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Az államtitkár ur. (b. 28. sz.) T. Halmi M. m. v.

Szombat: Orpheus az alvilágban. (b. 29. sz.) Vasárnap délután: Csókon szerzett vőlegény. este: San-Toy. (b. 30. sz.)

*T. Halmi Margit második vendégfőlépte. A tegnapi pajzán kokotte. Loute után „Nóra” következett T. Halmi Margit vendégfőlépései sorára. Nóra, a vig. dalos pacsirta, aki a földön hengerbuckázik Bobbal és Ervinnel, aki észvesztően járja a taran-tella táncát s e közben nemes, önfeláldozó nagy lelke bus kálvárián megy át a későn jött világosanlátás tragédiáján. Nem telt meg egészen a színház nézőtere a tegnapi előadásra.

Ibsen neve nálunk nem csaletek. Ha nem nézni kellett volna — és minéztkék is láttuk! — hogy a megjelent publikum miként élvezte a mi vendégünknek minden egyes szavát. Kezde az első jelenet kedves kapkodásain tovább a ránehezédő gondsúly alatt, majd az utolsó felvonás igazán tökéletesen, a szálfinomosság híven ábrázolt hosszú, beszédesen halgatott átalakulás perceiben, szóval elejétől végig, minden szóban, minden mozdulatban: igaz volt és olyan, hogy a nézőnek meg kellett őt értenie, mert megszeretni rég megszerettük őt. És a megbecsülés se nyilvánult primadonához méltó hangosan. Megtapsolták gyakran T. Halmi Margitot, de ennél sokkal többet jelentett az az odaadó meleg figyelem és érdeklődés, mely csak úgy kiharadt a szemekből. Benső szeretettel látjuk itt viszont T. Halmi Margitot, a kihez hasonló nincs több a kolozsvári színpadon. (b.)

*Az államtitkár ur. Az államtitkár urban, Bisson vigjátékának Susanne szerepében bucsuzik tollunk kiváló vendégünk T. Halmi Margit, ki most játsza itt legelőször ezt a szerepet. A vendégművész mellett Laczko Aranka, Megyeri, Kassai, Mészáros, Szecsygyörgy, Szegő és Mátrai lesznek az este főbb szereplői.

—

*Orpheus az alvilágban. Holnap ismét Offenbach operettje, az „Orpheus az alvilágban” kerül színpadra, Szabó Mikuskával, Fehér Olgával, Károlyi Leonával, Kassával, Mátrával és Mészárossal a jelentősebb szerepekben.

*Jövő havi ujdonságok. A színház novemberi ujdonságai között öt új színdarab szerepel. Ne előzzük meg itéllettel a programot, konstátáljuk csak egyszerűen, hogy mi jön sora s mi jön azután. Tehát az első, — miről már megemlékeztünk, Farkas Imre dramatolette: „Jón az Idvezítő”, a második, a melyről szintén írtunk már, Verő Györgynek: „A bajusz” című operettje lesz. A harmadik novemberi ujdonságok egy vizsínházbéli bohózat, a „Dr. Nebant-virág”, negyediknek Rutkay György „Sötétség” című társadalmi drámája kerül bemutatásra. Végezetül Strausz operettje, „A tavasz” áll a novemberi premierek listáján.

Táviratok

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, okt. 29. é. 12 ó.

A szabadelvűpárt ma esti értekezletén elsőnek Andrassy Gyula gróf szólalt fel. Melegen támogatja Széll Kálmán és Tisza álláspontját és kéri a párttagokat, hogy tegyenek félre minden személyi érzékenységet. (Leleké éjlenzés.)

Utána Issekutz Viktor szólalt fel és kijelentette, hogy elfogadja Tisza István módosítását, de némely felmerült aggályok eloszlását kéri.

Tisza István azonnal felelt Issekutz aggályára és szavai megnyugtatólag szóoltak.

Gorove László kijelenti, hogy nincs meglegedve sem a bizottság, sem Tisza formuláival, de a kényszerhelyzetnek enged és elfogadja Tisza István módosításait.

Sághy Gyula vádolja felszólalásában Tiszát, hogy ki akarja üldözni a nemzeti pártot.

Tisza István tiltakozik az ellen, mintha neki ilyen szándékai lennének.

Ballagi Géza pártolja Tisza módosításait.

Hódossy Imre nagyhatású beszédében mutatót reá arra, hogy Tisza István a katonai nevelésügyről szóló rész módosításával csak azt törli, amit Szentiványi módosításához a bizottság hozzácsatolt az

eredeti javaslatához. Ugy a bizottság, mint Tisza módosításában értédes programját látja megvalósítva és ezt nem akarja kisebb dolgokért elvesztetni. A felségjogokra nézve a két álláspont között nincs különbség.

Az értekezletet holnap délelőtti folytatják. Hódossy Imre álláspontja a nemzeti pártiaknál nagy megütközést keltett.

Andrassy beszédéről.

Budapest, okt. 29. é. 12. ó.

Andrassy beszédének különösen az a része ért el nagy hatást, melyben a fuzióról beszélt. Vagyva várták — ugymond — a fuziót Apponyiakkal. Évek óta munkálkodtak ezért. Most fájdalommal érintenél, ha ez a törekvésük kárba veszne. Kéri őket: rendeljék alá a nagy célért, a kisebb dolgokat. Tartsák együtt a pártot.

A nemzetipártiak meg- lepetései.

Budapest, okt. 30. é. 2 ó.

Szomoru meglepetések érték a mai értekezleten az elvi tartalomban szűkölködő nemzeti pártiakat. Egyik meglepetés közé tartozott Issekutz beszéde is, ki kijelentette, hogy objektív okokat nem látott elnevezni Tisza programját. Különbö nem jelentette ki nyíltan, hogy elfogadja, de szeliden bírálta azt, mintegy előkészítve a talajt Hódossy beszédének.

Hódossy tisztán közjogi szempontból bírálta a programot. Bár ismerték nézetait, mégis meglepte a nemzetieket határozott, sőt lelkes állásfoglalása Tisza mellett.

Ekkor Tisza ügyes fogással indítványozta, hogy halasszák holnapra a vitát, mert azt akarta, hogy Hódossy beszédének hatása a pártjára és a közvéleményre nagyobb legyen és Apponyi holnapig gondolkozhassék.

Apponyi elbámulva a történeteken, megjegyezte: nem tudok más magyarázatot Hódossyra, minthogy a négy év alatt tisztára mamekuk lett.

A volt nemzetipártiak most már ingadoznak. Egyikük ki is jelentette: ha a legkiválóbb közjogásunk, pártunk disse így beszél, mit szólunk mi apró emberek?

Az értekezlet után.

A nemzetipárt egyik előkelőbb tagja az értekezlet után kijelentette, hogy ha Apponyi kilép, rendíthetetlenül követik. Egy újságíró erre azt kérdezte: hátha lemond a mandátumáról is? — Akkor én is lemondok, ha a többiek bent is maradnak.

Ivanka mindenesetre kilép, akár megy Apponyi, akár nem. Ezután megkezdődtek a kapacitációk. Előbb Andrassy beszélt Apponyival a miniszteri szobában; azután Apponyit — konferált hosszasan Apponyival. Utána következett Széll, a ki szintén Apponyit és Szentiványit puhitgatta. Ez utóbbi még jegyzeteket is csinált a tárgyalás alatt.

Széll Kálmán utóbb már örvendezve jegyezte meg: — Apponyi már inog.

Az új kabinet.

Az új kabinetről most a következő névsort közlolták: Földmívelésügy: gr. Eszterházy Mihály. Honvédelem: Nyíry Sándor.

Bucsuzás.

Gullner Gyula belügyi államtitkár már ma elbucsuozott hivatalától. Tudtára adta az osztályfőnököknek, hogy alighanem olyan politikai események következnek be, melyek hivatali állását mandátumával össze ötközésbe sodorják. Mivel ezt meg akarja előzni, visszavonul a hivatalától.

A szabad-ellenzék ülése.

Az u. n. szabad ellenzék tagjai ma este a Pannoniában bizalmas értekezletet tartottak, melyen a néppártból is többen vettek részt. Elnökölt: Szedarkényi Nándor, jegyző: Molnár Jenő. Az értekezleten felszóltak: Nosz Gyula, dr. Lendl Adolf, Bartha Miklós, Ugron Gábor, Holló Lajos, Molnár Jenő, Csávoleszky Lajos, Lovász Márton és mások. — A tagok között a Tisza-féle program a legnagyobb megütközést keltette. Elhatározták, hogy a legmesszebbmenő és legelkeseredettebb harcot indíják, mert a közvéleményt ilyen programmal leszerelni nem lehet. Ha soha sem volt ok, hát most van ok az obstrukcióra, mert Magyarországot örökre és elválaszthatatlanul össze akarják kötni Ausztriával. Az új program ugyanis a kölcsönös védelmet nem a két országkülön törvényhozásának intézkedéseitől teszi függővé, hanem megkötö Magyarországot, hogy Ausztria hozzájárulása nélkül, semmiféle törvény-

hozási intézkedést még törvény alapján sem léptethet életbe. Ez olyan tan, mely Magyarországot évezredes küzdelméért, önállóságát halomra dönti. A nemzeti párt kilépése vagy bennmaradása alárendelt taktikai kérdések tartatit és az ellenzék további küzdelmére semminemű befolyással nincsen, mert hiszen az ellenzék nem a felségjogok tisztázásáért harcolt, — azok ugyis tisztán állanak az 1867. évi XII. t.-c, 11. §-ában, — hanem a magyar vezényszóért, melyet pedig a Tisza program egészen megtagad.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, okt. 29. é. 12. ó.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt is ma este tartotta értekezletét Kossuth Ferenc elnöklete alatt, melyen mintegy ötvenen jelentek meg.

Kossuth Ferenc kérdést intézett a párt-hoz, hogy akar-e ma határozni a helyzetről, vagy csupán egyszerű eszme cserére szorítkozzanak, mert véleménye szerint helyesebb lenne, ha bevárnák a szabadelvűpárt határozatát, de különben még nem is állunk végleges kormányfai szemben. Azt azonban az elnöki székéből már most a leghatározottabban kijelenti, hogy a párt mindkét programot a leghatározottabban visszautasítja és elítéli. — Kérdés az, hogy ezzel szemben, mit fogunk tenni? (Felkiáltások: Harcolunk! Harcolunk!) De hogy milyen taktikával tegyük ezt, erről fogunk majd határozni akkor, ha a helyzet kidomborodik. Ezért ajánlja, hogy a határozatot holnap délután hat órára halasszák el.

Polónyi Géza, Barta Ödön, Lengyel Zoltán, Kubik Béla és Endrey Gyula hozzászólásai után az inditvány egyhangulag elfogadtatott.

Katonai botrány.

Német-Bogsán, okt. 30. é. 2. ó.

Katonák letartóztattak két magyarul jelentkező tartalékost, a miért a lakosság forrongani kezdett, úgy hogy jobbnak látták az elfogottakat szabadon bocsátani, hogy a nyugalom helyreálljon.

Gróf Majláth püspök a pápánál.

Budapest, okt. 29. é. 12 ó.

Rómából jelentik: A pápa tegnap fogadta gróf Majláth Gusztáv püspököt, ki már a júnusi konzisztóriumon bíbornok-jelöltje volt a vatikának, azonban a magyar kormány ellenzése következtében nem kapta meg a bíbornoki kalapot.

REGÉNY.

Egy karácsonyén a Sacramento völgyében.

Írta: Bret Harte. (3)

Angolból fordította: M. A.

A meghívottak meg is jelentek — s a szemérmes asszonyokát csendesen és nyugodtan a háztartással foglalkozva találta, miért is kénytelenek voltak zavartan és felszólva ismét elvonulni. A gyöngéd lelki asszonyka csak nagy erőfeszítéssel tudta eltitkolni felháborodását, melyet ez a brutális s rítés keltett benne. S csak nehezen csillapodott le annyira, míg egy szekrénybe zárt lovagját ismét ki tudta eresztetni, hogy aztán azonnal megszökjék vele, három éves fiukat hátrahagyva vigasztalásul elhagyott urának.... Az öreg mostani felesége, — egy nagy, erős, hűséges és mindig harcra-kész fehérrőg — azelőtt gazdasszony volt nála.

Mielőtt még az öregvászalhatott volna, Dimmyk Jól nagyon éles hangon megjegyezte, hogy a ház kizárólag az öregé s az összes égi hatalmakat bizonyosságul hiva erősítette, hogy ha ő volna a helyén, kerülne bár a mennyi földvességbe, de annyi vendéget hívna, a hány csak neki tetszene. A sátn egész seregével hiába állná utját, tette még hozzá.... (Mindezt sokkal bővebben és sokkal erőteljesebben fejezte ki, de a közönlös érdeklődő kénytelen voltam kis beszédét átdolgozni s félek, hogy átirásomban az eredeti nyilatkozat szónoki erejének nagy része menthetetlenül elveszett.)

— Természetesen.... Magától értetődik!... Ugy van! — morgott az öreg helyeslő homlokáncráncólással kísérve szavait. — Ez nem is akadály, arról szó sincs.... Hisz az én házam, én magam építettem, ezzel a két kezemmel.... Tőle ne is fél-jetek, gyerekek.... Talán ágaskodni fog egy kicsit, — mint azt az asszonyok szokták, — de azért nem lesz semmi baj.

Titokban az öreg a szeszies italokból merített bátorságában s a jó példa erejében bizo t.

Bullen Dick, — Simpsons-Bar egész lakosságának mintaképe és vezére, — mind-egdig egy szót sem szolt. Most azonban kivette szájából a pipát.

— Mondd öreg, hogy van Johnny? Mikor legutóljára az utcán találtam, a mint kövekkel dobálta a kinaiaikat, — úgy lát-tam, hogy nem jól néz ki.... Ugy vettem észre, mintha nem mulattatta volna eléggé ez a sport.... Igaz! azt akartam mondani, hogy tegnap egy egész csapat kinaia a folyóba fulladt.... Mindjárt Johnnyra gondol-tam, — hogy fognak ezek hiányozni neki.... Ha esetleg beteg volna, talán jobb lenne, ha nem mennének, mi?

(Polyt. köv.)

Felolvas szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapulatodnos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR Kristály ! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,

szemben a vasúti indóházzal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak vizgöz és szappan által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgőnyő a legutányosabban tisztíttatnak.

Kelengyák mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Belvárosi felvételi hely:

LASKAI FERENCZ és FIA

ágyanemű üzletében

.... Kossuth Lajos-utca 7. szám.

Telefon sz. 405. Telefon sz. 405.

Vidéki gyűjtődék:

Marosvásárhelyt Wolster Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Besztercén Tabovics Sámuel, Désen Schwarz Ignác, Sz.-Ujvárt Herschkovics Ignác, Déván Szöcs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társa, Balázsa-falván Komáromy Albert, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Radó Andor Nagybanya, Tordán Hartmann Ignác kereskedők. 38—502580.

A n. é. közönség b. tudomására kívánom hozni, hogy üzletemet e hó 20-án megszünttettem s Mayer Sámuel ur szállítási vállalatában mint üzletárs fogok ezután működni. Midőn az eddig irántam tanusított bizalmat és pártfogást halásan megköszönöm, kérem új működési teremem a n. é. közönség szives bizalmát és pártfogását, melyet lelkiismeretes pontosság által kiérdemelni kötelességemnek tartom. Ez alkalommal felkérem mindazon volt vendómet, kiknek nálam tartozásuk van, azt haladéktalanul kifizetni, vagy rendezni, hogy ne legyen kénytelen követeléseimet per útján behajtani.

Teljes tisztelettel

Stein Bertalan.

Szenfegyház-utca 1. szám, földszint.

Biázini- szálloda.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy éttermemben havi előfizetéseket úgy ebed, mint ebéd- és vacsorára jutányos áron elfogadok,

Ebed egy óra étlap szerint 32 kor.

Ebed és vacsora 44 kor.

Tisztán kezelt boraimat, valamint pontos és figyelmes kiszolgálásomat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Társas összejövetelekre, ismerkedési estélyek tartására külön teremmel szolgálók.

4—4 Özv. László Károlyné a Biázini-szálloda bérloje.

T. cz.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Stein Bertalan ur fehérnemű és vászon-üzletét (Mátyás király-tér 32. sz.) átvettük és azt női- és férfi divatrukkal kiegészítve a mai kor igényeinek megfelelően

Balogh és Reil

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt tovább vezettük. Raktárunkat a legújabb bel- és külföldi női szövetek, selymek, bélés-árúk, pamut és lenvásznak, asztalmenniek, szőnyegek, pokrócok, kész női és férfi fehérneműek és minden e szakmához tartozó cikkeivel szereltük fel és törekvünk oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség bizalmát minden tekintetben kiérdemelhessük.

Midőn új vállalatunkat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk, vagyunk kegyes pártfogásukat kérve

kiváló tisztelettel

Balogh és Reil.

Rei Sándor

férfi ruhakereskedőnél

— a tanácsháza alatt —

1 férfi öltöny 4 frttól.

1 fiuöltöny 1 frt 50 krtól.

1 férfi nadrág 1 frttól kezdve kapható csakis a Tanácsháza alatt.

Szám: 13698-1903.
alisp.

Árlejtési hirdetés.

Kolozsvármegye székháza hivatalos helyiségének

fűtésére

az 1903-1904. évben szükséges 1000, azaz egyezer ürköbméter tűzifa szállítása folyó évi október 31-ik napján d. e. 10 órakor a vármegye székházánál (alispáni hiv. helyiségben) megtartandó nyilvános árlejtésen a legutányosabb ajánlattevőnek ki fog adni.

Vállalkozni szándékozókat felhívom, hogy az árlejtésre kitűzött fenti hatánap előtt a vármegye székházának udvarára 2, azaz kettő ürköbméter mintafát beszállítva 200 korona bántépénzzel ellátott bélyeges zárt írásbeli ajánlatukat hozzám folyó év október hó 31-ik napja d. e. 10 óráig annyiival is inkább adják be, mivel a később beérkező ajánlatokat nem fogom figyelembe venni.

Az ajánlatban megemlítendő, hogy ajánlattevő a részletes árlejtési feltételeket ismeri és azokat elfogadja.

A részletes árlejtési feltételek a II. aljegyzői irodában (I. em. 40. sz.) hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvármegye alispánja

Kolozsvár, 1903. október 19.

alispán hiv. távol

CSISZÁR,
főjegyző.

Figyelem!

UJDONSÁGOK

Globelin,
Smyrna,
Ejszaki,

Keresztsem,
Kosszúöltésű,
Filet vagy Káló

kézimunkákból!

Valamint a fentiekhez Szövetek,
Fonalak, Bélés, Diszek és Szegők.

Előnyomda és chez szükséges Shablonok (lyukasztott papír) gyártása. Smyrna hárász 1 kiló 9 kor. Ejszaki hárász 1 mtrg 24 fill. Filofloss Selyem 1 mtrg 10 fill. Mosóselyem 1 mtrg 4 fill.

ÁKONTZ SÁNDOR

Erdélyrés legregibb kézimunka-, kötött- és rövidáru raktárában
Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Városházor).

Alapított 1830.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Kolozsvári

Kereskedelmi Bank Részvény-társaság.

Üzletkörülnke az osztálysorsjegyek árusítását fölve, van szerencsénk t. üzletfeleinket föl hívni, hogy a Magy. kir. szab. XIII-ik Osztálysorsjáték I. osztályára, melynek húzása már

november hó 19-ikén

megkezdődik, a sorsjegyeket nálunk mielőbb megrendelni sziveskedjenek.
Sorsjegyeinket az előnyösen ismert

Budapesti belvárosi váltó-üzletnél

szereztük be, hol már eddig is a legtöbb és legnagyobb
n. eredmények fizettettek ki és pedig a

823 számra $\frac{1}{4}$ részben K. 605000.—	54150 számra $\frac{1}{4}$ részben K. 30000.—
17289 „ $\frac{1}{8}$ „ K. 400000.—	75309 „ $\frac{1}{8}$ „ K. 30000.—
70858 „ $\frac{1}{4}$ „ K. 100000.—	835 „ $\frac{1}{4}$ „ K. 20000.—
31267 „ $\frac{1}{1}$ „ K. 30000.—	48684 „ $\frac{1}{8}$ „ K. 20000.—
48670 „ $\frac{1}{8}$ „ K. 30000.—	

A sorsjegyek hivatalos vételára:

2842 3-10

$\frac{1}{1}$ sorsjegy K. 12.— $\frac{1}{2}$ sorsjegy K. 6.—
 $\frac{1}{4}$ sorsjegy K. 3.— $\frac{1}{8}$ sorsjegy K. 1.50

Kolozsvári Kereskedelmi Bank Részvény-társaság.

Törs és Ormai

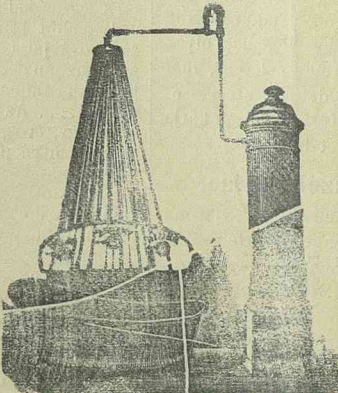
mérnök-vállalkozók

2627 85-100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás
Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

**vizvezetékek, csatornázások, központi
fűtések, szellőztetések berendezését,**

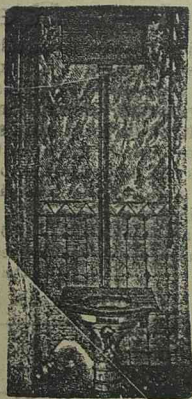

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.
Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

**vas-, agyag-és ólom-csővek, szivattyu-kutak
vizvezetési és csatornázási cikkek.** Költségvetések ingyen és bérmentve.

A Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank

részvénytársaság

egyetem-utcai házában

két kisebb bolt

azonnal kiadó!

Értekezhetni: 2606 - 5

a Bank Mátyás király-tér 7. sz. alatti

irodájában.

Kitűnő minőségű tűzifa

tiszta méretekben kapható

Betegh Péter

faraktárából

1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos bükkfa 11 frt.
1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott vastag hantótfá 11 frt.
1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott hasábos tölgyfa 10 frt.
1 61 4 köbméter I. oszt. nem usztatott vegyes dorongfa 9 frt.
1 61 4 köbméter II. oszt. nem usztatott szép hantótfá 9 frt.

Házhoz szállítva 1 forinttal drágább.

2838 Waggonszámra árengedmény. 3-50

Viszonteladónak jelentékeny árkedvezmény.

Megrendelhető irodahelyiségben: Egyetem-utca 3. sz.
Szele Márton, Dániel Antal és Tauffer Dezső tőrtéri üzleteiben.

Már megérkeztek

a közelgő őszi és
téli idény összes

UJDONSÁGAI

— óriási választékban: —

a legmodernebb cylinder
a leghíresebb keménykalap,
a legújesebb puhakalap,
a legzebb vadászkalap,
a legkedvesebb gyermekkalap,
a legcsinosabb fűsapka,
a legjobb télsapka,
a legfinomabb nyakkendő,
a legszebb ing,
a legérlesebb esőtartó,
a legartósabb keztyű,
a legdivatosabb gallér és kézelő,
és sok más uri divatcikk.

2632 26-50

Legolcsóbb árak!

Átogatásokat szívesen veszek!

Vételkényszer nincs!

STRASSER LAJOS

Erdély legnagyobb speciális kalapraktára
Kolozsvár, Wesselényi M.-utca 22.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső • Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

2710 128-*

Legjobb kivitelben, legutányosabb árakban!

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

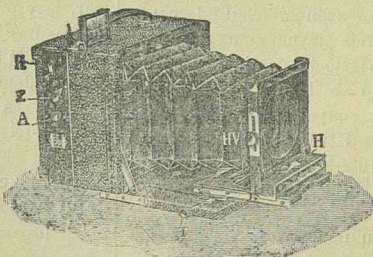
Schuster Emil

Norinbergi, díszmü, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruraktára

Telefonszám:
183.

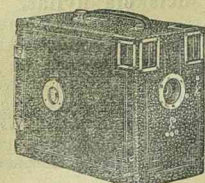
Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti **Grammophon** Társaság hangosan beszélő,
Amerikai zenélő- és szavaló-gépeit,
eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyszint az

ezekhez megfelelő
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban. **Grammopho-**
nokat megfelelő
referenciák mellett
havi részlet-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári áron.

Fényképezési kellékekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsébkamrákból filmek, tüveglemek a
leghíresebb gyárakból, másolópapírok,
levelezőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kellékeket eredeti
gyári áron mellett.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czéllövő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók ésserekek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászczipók, csizmák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan ledará leveleszörkábátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszarvasbőr kabátok, szőrmével bélelve és
béleletlenül, bőrsapkák és sisakok.

Schuster Emil.

